

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG HARMADIK KIÁLLÍTÁSA

Annak emlékezetére, hogy a Szinyei Merse Pál Társaság betöltötte pályafutásának tizedik évét, a Társaság tagjai kiállítást rendeztek az Ernst-Múzeum termeiben. Ezúttal a harmadikat s hogy ez csak éppen a harmadik, nyilvánvalóvá teszi, hogy a Társaság nem arra alakult, hogy tagjainak érdekében lépjen a nyilvánosság elé. Ellenkezőleg: a tíz év alatt mecénásaitól kapott jelentékeny összegeket kizárólag a legifjabb művész-nemzedék támogatására fordította s a rendelkezésére jutott díjak odaitélésénél eleve kizárta azt, hogy azok valamelyik tagjának juthassanak.

A Társaság egy percig sem lett hűtlenné ahhoz az alapvető elvéhez, hogy minden erejét a telivér művészet kultúrájára és a legifjabb művésztehetségek támogatására fordítsa. Szinyei Merse Pál neve, amelyet zászlajára írt, tagadhatatlanul tiszta művészetet jelent, az ifjúkorában ért méltatlan mellőzések pedig állandó intő jel maradnak arra, hogy mily csapást jelenthet művésztünkre, ha nem akad baráti kéz, amely a fiatal tehetségek pártjára áll. Ezt a programot vallotta és vallja magának a Társaság.

Tíz év határmezsgyéjén állva, talán nem lesz érdektelen az első év, az első hónap, az első nap emlékét fölleveníteni. Adataim közt hever egy ceruzával hevenyészve írt cédula, amely 1920

február 27-ére, délután 5 órára megbeszélésre hív néhány művészt és írórt azok közül, akiket meghitt barátság kötött Szinyei Merse Pálhoz. A Fészek-Kör zongoratermében azon a napon valóban össze is ült a mester néhány meghitt társa s ezen a délutánon mondták ki határozat formájában, hogy az a mindennapi asztaltársaság, amely egykor Szinyei köré csoportosult, továbbra is együtt marad, hogy hűségesen ápolja nemrég elhunyt mestere emlékét. Tulajdonképpen ezen a délutánon született meg a Szinyei Merse Pál Társaság. A hivatalos alakuló közgyűlés egy hónappal később, március 12-én elfogadta az alapszabály-tervezetet s a Társaság nyomban megkezdte működését.

Körülbelül így alakult meg egykoron a Kisfaludy Társaság is. Az alapítók barátsága volt ott is az összekötő kapocs, egy ideális program volt ott is a cél.

Hogy ez a cél ne maradjon árván az alapítók elhalásával: az új Társaság gondoskodott arról, hogy a szűk baráti kört záros szám korlátain belül meggyarapítsa olyan művészekkel, akikben a Társaság kis törzse nemcsak művészi tehetséget látott, hanem akik, ítélete szerint, valóban a legnagyobb komolysággal, minden más érdek kizárásával, odaadó lelkeséggel igyekeznek megvalósítani művészeti ideáljukat.

Tíz év alatt ezen az alapon bővült meg a Társaság rendes tagjainak száma. Nem csoda, ha ily okból a Társaság tekintélye és művészeti súlya is gyarapodott, hiszen örömmel lehetett látni, hogy legderekasabb tehetségeink mintegy művészi munkásságuk elismerését látták mindenkor a taggá való választásban. De épp oly megértően fordult a Társaság felé a műbarátok, gyűjtők, mecénások egész sora. Az ő barátságuk, buzgó együttműködésük egész sereg fiatal tehetség gyámolítását, tanulmányutakra való küldését, kitüntetését s ezzel bátorítását tette lehetővé.

Az a körülmény, hogy a Társaság sohasem képviselt valamely meghatározott művészeti irányt, lehetővé tette, hogy új tagjait sohasem választotta valamely irány, hanem mindig a tehetség

alapján. A művészek tehát, akik tagjai, igen sokfélék. Lehetővé vált ez azért is, mert a Társaságnak sohasem volt célja az, hogy kiállító-egyesületként szerepeljen. Létalapja, létjoga sokkal magasabbrendű célokon alapul.

Mostani kiállítása sem programmatikus. Csupán emlékeztető arra, hogy kerek tíz esztendő munkássága van mögötte. Ennek a tíz évnek történetét, bármily tanulságos is az, nem akarjuk itt a nyilvánosság elé vinni. Az más alkalomra vár. A „Magyar Művészet“ hasábjain, amely szintén a Társaság alapítása, csak emlékeztetünk erre a dátumra s a kiállítás egy sor műtárgyát kötjük csokorba reprodukcióban s viszszük a Szinyei Merse Pál Társaság barátai elé.

LYKA KÁROLY

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN: NAGYBANYAI VITÉZ HORTHY MIKLÓS
MAGYARORSZAG KORMÁNYZÓJA

BASCH ANDOR: CSENDELET

GLATZ OSZKAR: SOKÁC LEÁNY KÖNYVVÉL

PERLMUTTER IZSAK; UNNEPNAPON

MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV: TIROLBAN
Weisz Fülöp ár tulajdona

RUDNAY GYULA: ERDŐ SZELE